

Değerli Dostlar;

Akif Emre'siz, düşüncelerinden / yazılarından mahrum bir Bayramın burukluğunu yaşıyoruz. Mübarek Kurban Bayramında, Bayram Mesajı yerine Akif Emre hakkında dostlarının yazılarından <http://www.muhammedbalci.com/kitaplik.php> bazı bölümlerini paylaşmak istedim.

Bu vesileyle Mübarek Kurban Bayramınızı tebrik eder, iki cihan saadeti dilerim.

M. Akif Ak

Hepimizden çok çok alacaklı olarak dünyamızı terk etti.

Derinden akan bir nehir gibiydi

Sükûneti, nelere muktedir bulunduğunu örterdi

Ona nereden bakılması gerektiğini bilenler, ondaki pırıltıları hemen fark ediyordu.

İslâm Dünyası demezdi, hatta buna kızardı, onun ifadesi "İslâm Âlemi" idi.

İslâm Âleminin geçmişi, şimdilerde yaşadıkları ve geleceği ile ilgili ölesiye ter dökerdi.

Onu tanımayan ya çok zengin bir ailenin seyahati seven bir serüvencisi ya da kendine yüklü bir miras kalmış biri sanırdı.

Sibel Eraslan

Varoluş bilinci' mütefekkeri: Akif Emre.

Mehmet Akif de hem Milli şairdi hem de sürgün. Akif Emre de hem İslami düşünce dinamosu, hem "tek ve تنها".

Teselli ve Tecellidir onun talebeleri

Akif Emre'nin "Çizgisiz Defter" ve "İzler" adlı eserlerini ders olarak okuyoruz talebelerimizle Dünya coğrafyalarında bölünmüşlüğü, çöküşü, unutkanlığı, tenhaliği, terk edilmişliği yaşayan İslam Âlemi hakkında yeniden üretilecek ümmet bilinci için Akif Emre'nin kitapları yol haritası, rota hükmünde.

Dağ gibi sağlam bir inanç, yön ve duruş azmi onun karakter harcıydı.

Mücahitlerin genç öğretmenidir. Yoksulluğun, işgalin ve kimsesizliğin içinden istiklal 2 ve onur mücadelesi veren İslam toplumlarının dertlerini yakinen müşahede eder.

Filistin'den Filipinlere, Pasifik'ten Arakan, Patani, Keşmir'e kadar mazlum coğrafyaların izini sürer.

Afganistan'da olduğu gibi İngiltere'de de "MUALLİM"dir.

Mücahitlerin genç öğretmeni.

Aliya İzzetbegoviç ve mücadelesini dünyaya duyurur.

Endülüs, Balkanlar ve Kırım onun üç kritik çıkış noktasıdır, fikir/hareket ocağıdır.

O, en umutsuz ve yenik anlarda dahi, gayretin, cehdin, adaletin, vicdan sahibi olmanın, paylaşmanın, dayanışmanın, sevginin, dostluğun değerini vurgular.

İslam toplumlarının avazı oldu.

Varılacak sahili arayan mütefekkir.

Akif Emre; "Sahte gerçeklikler" çağında bağısız ve kopuk insanın, giderek insansız bir distopyayı işaret ettiğinden yakınıdır

Onun çözümü insandan ve insanlılıktan geçer, vicdan ve hukuk, adil paylaşım, insan onuru önemsedığı kavramlardır.

Ruşen Çakır

Onunki bir anlamda kalabalığın ortasında yalnızlıktı.

Akif Emre, bu anlamda dönmeyen isimlerden, ender isimlerden birisi.

Her kesimden insanın takdirini kazandı. Arkasından herkes iyi konuşuyor gördüğüm kadarıyla. Bu onun en büyük kazanımı.

Olabilecekken olmamayı tercih etmek, bu geniş imkânlar içerisinde mütevazı bir hayatı, ama hep yazıp çizmeyi sürdürerek...

Dolayısıyla İslamcı kalmayı bilmiş bir aydın olarak Akif Emre'yi çok sayıda insan dualarla ve helalleşerek uğurladı

Tasvir ettiği Türkiye içerisinde belki de bünyesi daha fazla bu çürüme durumuna tahammül edemedi

Ahmet Kaynar

Akif Emre ve Hukuk Vakfı benim için Deniz feneri gibiydi. Pusulasının bozuk olduğunu düşünen ve bu haldeyken Fırtınaya yakalanan bir gemi kaptanının Deniz fenerini görmesi gibi görmüştüm, Akif Emre'nin yazılarını.

Üstelik gazetelerin ve televizyonların köşelerini kapmış nice yandaşın içime attığı soğukluğu bile gideren bir ışığı vardı, bu fenerin.

Paranın ve makamın satın alamayacağı bir adama rast gelmek, Her şeyin bu kadar marka olduğu bir çağda Kolay olmasa gerekti. Ama ben şanslıydım. Akif Emre'yi de onu dost belleyenleri de tanıdım. Her fırtınada dimdik duran bu adamlara bakıp "Gemi gitse de kıyı da vicdanlı ve ahlaklı adamlar var." diyebildim. Akif Emre, Ufkumu burnumun ucundan Endülüs'un ötesine ve Çin'in berisine götürmüştü. İlk defa onun gezi yazılarını okurken otostop çekerek belde belde gezmek mantıklı gelmişti, gözüme.

Yüreğimin sınırlarını da, Sykes-Picot'tan kurtarıp kardeşlik kapılarına dayandırmıştı.

Afrikalısını da severdim, Onu okurken Endonezyalısını da. Ve emin olun, bunu hiç bir Batılı anlayamazdı. Anlaşılan o ki, Akif abi, bedenlen buralara bir süre uğramayacak ama yazıları tekrar tekrar okundukça, kendisine daha çok özlem duymamıza sebep olacak.

Biz de Akif abiyi yad etmek için, makama ve paraya saplanmadan Doğru bildiğimiz yolda dümdüz gideceğiz. (Umarız bu yol, kendisine lütuf ve ikramda bulunulanların yoludur.) Baktık deniz dalgalandı, Onun sığındığına sığınacak ve Kula minnet eylemeden onurluca yaşayacağız. Allah senden razı olsun, Akif abi.

Kemal Sayar

Çoklarımızın ruhunun kirlendiği, sloganlara gönül indirdiğimiz bir ruhlar panayırında o vicdanın ayak izlerini takip etti. Yolunu şaşırılmış bir azizmiş gibi bakıyoruz şimdi ona. Yaşarken fark edilmeyen bir incelik ölümle açığa çıkıyor. Yaşarken görmezden geldiğimiz bir cesaret, ölümle birlikte, gizlenemez bir hakikat olarak kendi günahlarımızı yüzümüze vuruyor

Çeyrek asırdır tanıdığım bu adamın doğru düzgün bir insan olmak, hakikate ve hayallerine sadakat duymak dışında bir gayesi yoktu. Kendine yabancılaşmamış, fitratına sadık kalmış bir adamdı Âkif.

Onun hayatına derindeki iç bütünlük diyebiliriz. Kendisine dürüst ve Tanrı'yla arasındaki mısaka sadık kalmayı başarmış bir insanın ruhu, iç bütünlüğüne sahiptir.

Yazılarında gazete köşesini aşan bir derinlik arayışı vardı. Okuyucusunu eğiten, onu kolaycı şablon ve polemiklerden uzak tutan, bir gayrete davet eden yazılar.

Aliya'dan bahsettiği her seferinde yüzü parlardı. Rical-i Gayb'dan o mübarek adam, Âkif'e özel bir sevgi göstermiş, onunla uzun konuşmalar yapmış, bilgeliğin usturlabıyla karşısındaki yüreğin irtifamını fark etmişti.

Seyyid Hüseyin Nasr, bir gün Âkif onun dersi olan amfiye sessizce süzülürken, şahin gözleriyle bu dost gelişini fark ederek dersini durdurmuş ve bütün sınıfa sitayişle onu tanıtmıştı.

'Dostum demişsin/ ben de öyle diyorum/ kopya çekmeden yazamaz mısın diyor biri/ aramızdaki güçlü protokolü bilmiyor besbelli'.

Bu dünyadan gülün kokusunu izleyen bir adam geçti. Dünyanın rengine kanmayan, çerçöpe aldanmayan sahici bir adam. Dertli bir adam, derdini sevmiş bir adam.

Ezberlenmiş sözlerden uzağa, verilmiş bir söze gitti.

Yusuf Armağan

Geçmişimiz ve öncümüz o bizim, ardımız, yanı başımız, herkes firar etse de mahalleden o hep orada duracak olan.

Kederlensek aklımıza gelen, çıkış yolu aradığımızda yazdıklarında nefes aradığımız, dünyaya kapıldığımızda unuttuğumuz, sürüklendiğimizde uyarlarımız, serinkanlılığımız ama bir o kadar da coşkumuz, heyecanımız.

Tek başına ama en özgürümüz, güçle ilişkisinde kontrolü elinde tutabilenimiz, kendisine yalnızlık düşse de değerli olanımız.

En gencimiz, daima şık, hep yakışıklı, saçıyla, sakalıyla, gözlüğüyle ve elbette kravatsızlığıyla göğümüne çizilmiş en güzel portremiz.

Vaaz vermesine alıştığımız ağabeylerimiz içinde an az konuşan, susuşu en kıymetli olan, evvela dinleyen, gözlerinin içine bakarak dinleyen.

En güzel kar fotoğraflarını çekenimiz, Çamlıca'yı mesken tutan papağanlardan ilk haberdar olanımız, medeniyet krizini simitçi tezgâhından okuyabilenimiz.

Blas İnfante'miz, Aliya'mız, İmam Harun'umuz, Malik el Şahbaz'ımız,

Herhangi bir cümlesinde, sıradan bir konuşmasında, Buhara'yı, İsfahan'ı, Saraybosna'yı, Gırnata'yı, Tanca'yı, illa ki Kudüs'ü ve İstanbul'u bulduğumuz.

Keşmir deyince, Moro deyince, Patani deyince, Arakan deyince aklımıza düşürdüğümüz.

Daima giden, daima geri dönen, herkes gitse geride kalan, geride kalanların önüne düşen, gittiği yerde bekleyen, bırakıp da gitmeyen, bizi de götüren, geldiği yeri de gideceği yeri de unutmayan, öldüğünde öldüğümüz. Beyimiz, arkadaşımız, dostumuz, kardeşimiz, ağabeyimiz...

Akif abinin vefatı ile birlikte yakalandığımız suçüstü hali aslında bizim öylece bakakalmamıza sebep olan şey. Söylemen gerekirken söylemediklerini en naif şekilde söylemeyi başarmış bir adam çekip gidiyor ve çekip giderken sana ‘sen de yapabilirdin ama yapmadın’ diyor.

‘Ah n’ olurdu da Akif abiyi/Akif’i aramış olsaydım’ pişmanlığının bîtap düşürdüğü yüzler gördüm o gün Fatih Camii avlusunda.

O kalemini şahsi kavgası için kullanan insan değildi. Hiçbir dostunu kişisel dertleri ile yormadı. Kimseden bir şey talep etmedi kendisi için. Geçmişte yol arkadaşlığı yaptığı onca insanın bugünkü konumu karşısında geri durmayı hayatının en esaslı işlerinden biri olarak bildi daima.

Vefatıyla birlikte ahval gün gibi ortaya çıktığında, hiç şikâyet makamında olmamış o güzel insan, şikâyetlerimizi bir anda gömüverdi de öylece gitti işte.

Kalemini ümmet için kullandı. Tüm dostlarını, -yorduyorsa şayet- ümmetin dertleriyle yordu. Biz onu yalnız biliyorduk, meğer bizmişiz yalnız. İzole edildiğini yalnızlaştırıldığını söyleyenimiz çok oldu, meğer izole edilmiş ve yalnızlaşmış olan bizmişiz.

Ahmet Murat

“Mesafe”, Akif Emre’yi tanımlamak için en uygun birkaç sözcükten biri sanırım. O bir mesafe insanıydı.

Gündelik gazetede yazardı, gündeme mesafeliydi. Arkadaşları iktidardaydı, iktidara mesafeliydi. Her türden muktedir çevreye karşı bir takip mesafesini korudu

Kaç gazeteci için “düşünür” ifadesini bu kadar teklifsiz kullanabiliriz?

Hayattayken dünya ona sıcak yüzünü göstermemiş olabilir. Ama vefatıyla devreye giren ahiret kanunları, onu gönüllere sultan yaptı.

Asım Öz

Her tanıyanın bir Âkif Emre’si vardır. Âkif Abi’nin çok önemseydiği Necip Fazıl’ın fikir öfkesi kendisinde fi kir ciddiyetine dönüşmüştü

“Söylenmedik sözlerin hasreti” dudağındaiken bir bahar sabahı sessiz sedasız gittin. Mustafa Şahin

Akif Emre, çok asil ve yüksek bir ruhtu. İzzetiyle şerefiyle yaşadı. Hayatı boyunca hakkı ve hakikati söyledi. Kimseye müdana etmedi. Eğilmedi bükülmedi. Bu çifit çarşısında herkesin, hepimizin rağbet ettiği hiçbir şeye rağbet etmedi, hiçbir şeye elini uzatmadı.

İslam’a, İslam ümmetine, İslam yurduna, İstanbul’a, erguvanlara âşıktı.

Yayın dünyamızın en önemli müesseseleri onun elinde şekillendi. Kaç müessese kurduysa ve bir yere getirdiyse elinden alındı. Ve o her seferinde sıfırdan başladı.

Gözünün önünde onu görmezlikten gelen kimseyi mahcup etmedi. Elinden tuttukları elini bırakıp ganimete koştuklarında arkalarından hüznle baktı sadece

Bir ömür kesintisiz yazdın ama aslında ne kadar az söyledin, az yazdın. Güzelliklere meftun ruhun birden uçuverdi. Belli ki, Allah seni çok seviyordu.

İstanbul'u, yazıyı, yeryüzünü, gökyüzünü, bizi, boğazı, balkanları, simitçileri, erguvanları, yüzüstü bırakıp gittin. Üsküdar'ını da bıraktın. "Üsküdar ki, Asya'dır Çin'e kadar".

İki yudum alınmış da bırakılmış bir bardak çay ile iki dilim alınmış da bırakılmış bir poğaç. Aşk olsun ağabey. Bu ne güzel bir fotoğraftır. Ne güzel, ne yüklü bir tereken var. Ne güzel ve zengin bir mirasın.

Dedikleri gibi ağabey, Erciyes gibiydin. Yüksek, vakur, başı dumanlı... Hem şehre hem dağa, hem kadim eserlere hem erguvanlara vurgundun.

Gazetede köşe yazarı olman seni, saklıyordu. Gazete, olayın, olgunun, güncelin, reel politiğin peşindedir, sense insana, topluma, devlete, devletlere, doğuya, batıya yüksek bir yerden bakıyordun.

Gönlün geniş, kalbin ince, yüreğin büyüktü. Tek u تنها idin, mesafeliydin, ama Doğu Türkistan'dan Üsküp'e, Bosna'ya, Kahire'ye çok hususi, çok güzel dostların da vardı.

Sözü olmadığı halde söz almak için sabırsızlanırken insanlar, sen çığlık sınırında bile muttasıl susuyordun.

Sana dair bahisleri kişisellikten hemen çıkarıyor ve kestirmeden kapatıyordun. Canın sıkılınca teşyie bile fırsat vermeden kalkıp gidiyordun. Ahlakın, Kuran ahlakıydı.

Meydan yerinde mahviyet içindeydin. O kadar görünür alanda bunu nasıl yapıyordun? Her seferinde sırt dönmek için deni dünyamıza bir bahane buluyordun.

Yüzün gökyüzü gibiydi ama daha çok gurup halini gösteriyordun. Haşyet ve heybet vardı o temiz mümin yüzünde. Ciddi, celalli, celalî, iffetli, izzetli, müstakil, müstağni, muhkem, sahici, vakur...

İnsanın yüzüne de sen mihenk taşıydın diye söylenmiyor ki ağabey.

"Dava adamı" diyorlar, davana kuvvetli sadakatinden söz ediyorlar ama davanın ne olduğunu da söylemeleri gerekmez mi?

Mehmet Akif ile benzerliğin çokmuş ki, kader o "gül denizinde" sizi kucaklaştırdı. Evet, ikiniz de tek u تنها idiniz. İkinizin de ahlakı sükût idi. İkiniz de doğduğunuzdan beri âşıktınız istiklale, ikiniz de kanayan bir yara gördünüz mü aynı tepkiyi verirdiniz ve üç buçuk soysuza ikiniz de bir an zağarlık yapamazdınız, yapmadınız. İslam yurdunda hanümanlar sönerken, ortalık can çekişirken açmadınız, göstermediniz, sakladınız ikiniz de yaranızı. İkiniz de ölseniz hak namına haksızlığa tapmadınız.

Kurduğun müesseselere biri patronluk yapacak olduğunda ceketini alarak çekip gidiyordun. Kudüs'te, Üsküp'te, Bosna'da soluklanıyor yine koşmaya başlıyordun.

Kendi adımın senden duyunca büyüdüğümü hissederdim.

Çok yara aldığından yaralarını göstermemek için çok çaba sarf ederdin.

Sen İslamcıydın, Ümmetçiydin. Bundan hiç yüksünmedin. Sana'dan Halep'e, Bosna'dan Üsküp'e, Peşaver'den Kudüs'e sevenlerin gözyaşı döktü ardın sıra. Ayak bastığın her yer ağladı. Moriskolar, Boşnaklar, Arnavutlar, Araplar, Afganlar, Peştunlar sana çok ağladı. Belki en çok Rumeli ağladı sana ağabey.

Oysa sen Suriye, Irak, İran, Kırım, Kazan, Kerkük, Musul, Bosna, Erbil, Kırcaali, Filibe, Kudüs, Yemen, Malezya, Açe, Patani, Mısır, Sudan, Cezayir, Tunus, Fas, Keşmir, Karaçi, Kabil, Gazze, Filistin, Endülüs muhaciriydin.

Ayak izlerin her yerdeydi. Sahi sen nereliydin ağabey.

Yanında yörende olmaktan şeref duyduk. Kendimizi sana nispet ediyoruz ki, şerefli mirasından hisse alalım.

Mehmet Akif'e, Babanzade Naim'e, Süleyman Nazif'e ve yüzlerce şehide komşu oldun ya ağabey. Aşk olsun sana.

“Tek ve تنها” halini, müstakil duruşunu, adalet ve hakkaniyet duygunu, gözünün önünde hiçleşenlere “Dinukum dinarukum” diyen asaletini, İstiklal destanını yazdığı vatanında özgürce nefes alma hakkı kendisine çok görülen Mehmet Akif'e seni benzettiler ki, ne kadar doğru.

Vicdan istirahatına kendini salmadın gözünün önünde işlenen haksızlıklar dizlerinin bağına çözmedi

Meşruiyet kazanmak için İslamcılığı bir maske gibi kullanan, ama rüzgârın yönüne göre altı ok ve ırkçılık dâhil her ecnebi ve milli ideolojinin terkisine atlamaya hazır olan tiplere hiçbir zaman prim vermedi.

Akif Emre, yolunu çevirenlerden yüz çevirdi. Geri dönüşüm kutularına, yenilenebilir enerji hatlarına, sentezcilere bakmadı.

Oturduğu yerde oportünistçe her fikre entegre olan, devletin ya da sermayenin sunduğu her hamağa kendini salıveren kimseye tenezzül etmedi.

Saadettin Acar

Akif Emre, kozasını, tek başına kalma pahasına örmeye devam etti bir ömür.

Taklitçiliğe ve eyyamcılığa mahkûm olan millet ve ümmet için bir dil inşa etmeye çalıştı, hayatı boyunca.

Ödünç kavramlar yerine, kendine ait bir paradigma oluşturmaya çaba sarf etti. Pusulasını kaybetmiş ve el yordamıyla yol almaya çalışan Müslümanlar için bir yön çizmeye kafa yordu.

Evet, kavgası vardı, derdi vardı ama hiçbir zaman ucuzculuğa kaçmadı.

Vicdanlıydı. Özellikle „öteki“ni tanımlama ve onun haklarını tespit etme noktasında, denilebilir ki Akif Emre Türkiye'nin en vicdanlı kalemlerinin başında gelirdi

Sözünü söyler, işini yapar kenara çekilirdi Akif Ağabey. Sesinin yankısının peşine düşmezdi.

“Ne derler, putu” onun umurunda değildi asla.

Hasanali Yıldırım

Akif Emre iktidar çarklarından da, o çarklarda yeralan kişilerden de uzakta kalmayı, iktidarın nimetlerinden nemalanmamayı tercih etti.

Hem muhalif olmak, hem de adil ve dürüst kalmak... Hakkaniyeti kaybetmemek...

Asıl maharet, hem iktidarı, güç sahiplerini düşman bellememek, hem de ısrarla hak bildiklerini söyleyebilmek...

Dışarının cazip ve davetkâr bütün cilvelerine kanmadan, onların husumet dolu, kin kokan o yıkıcı diline bulaşmadan, içeride, iktidarın ve iktidardakilerin yanibaşında ama kendi vazifesini belleyen bir konum, bir yer..

Buyrunuz doldurunuz bakalım. Komşunun bahçesine geçip oradaki cephaneyi kullanarak bu tarafa taş atmadan, kendi bahçenizde kalarak, kendi evinizi, hareminizi, ismetinizi ve elbette bahçenizi muhafaza etmek için eksiklikleri, kusurları, adil ve ahlâklı bir edayla işaret etmeyi bir deneyin bakalım.

Vazgeçmeksizin, ahlânıp vahlanmaksızın, ömür boyunca siyasi eşhasa deniz fenerliği etmek makamı boş.

Âkif Emre'nin vefatını öğrendiğimde kavradım bu hakikati: Ağabeylik makamı. Fethi Gemuhluoğlu'ndan bahsederken o insanların anlattığı şey buymuş. Ve o makamdan mahrumiyet.

Gözlerime inen o söz dinlemez tuzlu mayi yüzünden klavyedeki harfleri seçememek.

Beni büyüten anneannem, yıllar yılı baba yerine koyduğum dayım, ardından teyzem... Ve hatta annem... Aramızda hiçbir kan bağı bulunmamasına rağmen, bir “eloğlu”nu kaybetmenin ıstırabı, bütün bu acılarla nasıl da yarışabiliyor?

Bilebildiğimiz kadarıyla Âkif Emre'nin görünür plânda şiirle ilişkisi olmadı. Ama mısrayı bercestelerle örülü bir şiir kıvamında yaşadı.

Düşünün, ülkenin en tepesindeki insanları yakinen tanıyacaksınız; resmi, yarı resmi ve hususi birçok teklif ve davet alacaksınız ama şiiriyetinizi bozmamak için tümünü elinizin tersiyle dededeceksiniz.

Tâbiinin büyüklerinden Hasan Basri Hazretleri'nin sözü: “Siz sahabeyi görseydiniz ‘Bunlar deli mi ne?’ derdiniz. Onlar da sizi görseydi ‘Bunlar da Müslüman mı?’ derlerdi”. İşte bu mânâda deliliğine şahitlik ederim Âkif Ağabey'im.

Erhan Erken

Hayatta şartlar ne olursa olsun dostlar ve arkadaşlar birbirlerini daha fazla aramalı ve yıllar içinde oluşmuş irtibatları her daim canlı tutabilmeli.

Bizim mahallede insanların kıymeti maalesef hayatlarında gereği gibi bilinmiyor.

Keşke bu sahip çıkışlar sağlığında olsaydı da Müslüman camianın son dönemde yetiştirdiği önemli bir şahsiyet, ömrünün son günlerini daha az sıkıntılı geçireydi.

Yusuf Alioğlu

‘Onur ve donanım’ kavramlarını şahsında mezceden ender münevverlerimizden Akif Emre vefat etti.

İstikameti ve devamlılığı önemseyen bilge duruşu üzerinden onu ‘amellerin en hayırlısı, az da olsa devamlı olanıdır’ rivayeti ile özdeşleştirirdim.

‘Göstergeler’ kelimesine, Akif Emre gibi derinlik ve çok katmanlılık yükleyerek yeniden dolaşıma sunan başkası olmadı.

Ömer Lekesiz

En-Nifferi'nin, yukarıdaki sicil bahsini teyit eden, “Her yazan (kâtip) kendi yazısını yazar ve her okuyan da (kari) kendi kıraatini hesap eder.” söyleyişine denk olarak, Akif Emre'nin her bir yazısı, Allah'ın nasip kıldığı kalem imkânın hakkını doğru vermenin aynı zamanda kendi ameli sicilini kendi eliyle doğru işlemenin güzel örnekleri olarak okunabilir.

Akif Emre, yine bir ibnû'l-vakt olarak Doğu-Batı itibar etmeksizin, her iki dünyanın insanlık mirası haline gelen bilgilerini edinmenin gayretinde olmuştur.

Akif Emre, “Bir yerde makuliyetin, adalet duygusunun, aklîselimin, itidalin kaybolması her şeyden evvel hakikat karşısında duyulan muhteşem heyecanı söndürür...” sözünü söyleyecek bir tavsiye, bir uyarı makamında bulunmayı hak etmiştir.

Sinan Özdemir

Sorduğu sorular, taşıdığı kaygılar hala güncelliğini koruyor. Onun için gerçek gündemimize dönüp etik ve estetik sahada yeni ufuklar açarak aziz hatırasını yaşatabiliriz.

Dursun Çiçek

O Efendimiz'in "el emin" vasfının kendinde tecelli ettiği, ahlak timsali, fikir namusunu her şeyin önünde tutan, aidiyeti ve ilkesi doğrultusundan dava adamlığından vazgeçmeyen, inandığına inanan, inanmadığına inanmayan bir adamdı. Vicdanı olduğu için de sözünü ettiğim kesimlerin ikinci vicdanı olmayı her zaman hak ediyordu.

Hiç kimseyi tek bir cümlesinden, fikrinden veya davranışından dolayı asla dışlamazdı.

Siyasal beklentiler kaygısıyla "yükselen değerler"e göre dönüşen ve değişen insanları uyardıktan sonra eleştirmeye değer bile görmezdi.

İçinde yaşadığı postmodernleşme, muhafazakârlaşma ve sekülerleşme süreçlerini çok iyi bilirdi. Bunun için de İslamcılık bitti, öldü gibi aşırı genelleme ve art niyet içeren tespit ve yazıları ciddiye bile almayarak, İslamcılığın ne olduğunu ve ne olmadığını da yine o yazardı. Onun İslamcılıkla ilgili eleştirileri bizatihi kendi başına onun anladığı anlamda İslamcılığın asla bitmeyeceğinin de temel göstergesiydi.

Onun hayatı bizatihi pratiğin içinde geçmişti. Filistin, Keşmir, Bosna, Endülüs onun için sadece takvimdeki deniz, kitap sahifelerindeki romantik nostaljiler değil, bizatihi gerçekliğin ta kendisiydi. Herkes epistemolojik, ontolojik "saplamalar" yaparak, popülerlik peşinde iken, o sessizce, habersizce, kamerasını, fotoğraf makinasını ve not defterini alarak, Kudüs'e, Saraybosna'ya, Kurtuba'ya, Marakeş'e giderek; İslamcılığın zamandan ve mekândan nasıl koparılması gerektiğini anlatır ve öğretirdi.

İslamcılığının romantik ve turistik bakış açısının ötesinde, o bir geleneğin izlerini sürerek, İslamcılığın zamandan ve mekândan nasıl kopamayacağını yol haritasını gösterirdi.

O bizzat kendi hayatıyla, bütün yalnızlığına ve yalnız bırakılmışlığına rağmen, İslamcılığın "epistemolojik bir fantezi, romantik bir retorik, turistik bir zaman ve mekân algısı, arkeolojik bir malzeme" olmasını engelledi. İslam tarihi ve düşüncesini bir "müze" haline getirilmekten kurtardı. Her türlü seküler ve eklektik sentezlerin engelleyicisi oldu.

O gece direnen insanların hepsi istisna, "İslamcılar" olarak biz kaybedeceğiz. Sahte bir yapı ve oluşumla mücadele bağlamında, sekülerleşme, çürüme, sisteme eklemlenme daha hızlı olacak ve biz kaybedeceğiz" demişti.

Anayasa değişikliğinin insanların birbirini tekfir edecek derecede dini bir boyuta sokulmasını gördüğünde attığı mesaj hala hafızamda: "Abartmayın, laik bir anayasanın 18 maddesi değişecek".

Akif Abi yaşadığı dönemin sadece iyi bir insanı değil, iyi bir vicdanıydı.

Onu kendisi gibi olan İslamcılarının dışında, Ateisti de, Sosyalisti de, Milliyetçisi de, Gnostiği de, Agnostiği de hatta en zıttı, düşmanı bile anladı... Lakin Liberal İslamcısı, "muhafazakâr dindarı", "mistik, metafizik, okültük hizipçisi", "güç meşrulaştırıcıları", asla ve asla anlamadı ve anlayamayacaktır.

Tek ve Tenha abim vefatınla bile bir duruş sergiledin. Tek ve Tenha bir odada, sessizce gittin bizi de tenhalaştırarak. Biz senin gözünden, Kudüs'ü, Mostar'ı, Endülüs'ü, Taşkent'i, Semerkant'ı, Haleb'i, İstanbul'u, Saraybosna'yı, Mekke ve Medine'yi seyretmeye devam edeceğiz. Belki تنها kalacağız ama orada olacağız...

Endülüs'ü görürdüm gözlerinde, ufuklara dalıp gittiğinde ise Mostar Köprüsü'nü görürdüm.

Fikir namusu ve ahlakının mücessem biçimiydi.

Onun İslamcılığı epistemolojik bir fantezi değil, insan ve ahlak ekseninde, tarih ve medeniyet bağlamında bir dünya görüşüydü.

Binlerce fotoğrafını çektim. Aslında onda çektiğim Endülüs'tü, Mostar'dı, Bosna'ydı, Keşmir'di, Türkistan'dı, Kudüs'tü, İsfahan'dı, Semerkant'tı... Necip Fazıl'dan Turgut Cansever'e, Ayşe Şasa'dan, Aliya'ya bakışlar vardı onun gözlerinde. En çok sevdiği fotoğrafı çekip ona gönderdiğimde "tek ve تنها, masal gibi", çok güzel çekmişsin demişti.

Müfit Yüksel

Yazılarında İslam'ın, Fatiha ve Hûd suresinin emrettiği istikametten hiç sapma göstermedi.

Son kırk yılın istikamet üzere olan önemli bir şahidini, müstakim/bilge, kadim bir dostumuzu kaybetmenin derin acısı/üzüntüsü içindeyim.

Hatice Kübra

Onunla birlikte, onda vücut bulan ve her gün biraz daha kaybettiğimiz, özlediğimiz ama bir türlü kıymetlendirmedığımız bir değerler silsilesi daha koptu gitti içimizden.

Samimiyeti, mütevazılığı, naifliği, makullüğü, nezaketi, vicdanı yüceltmek için bir ölümü beklemek ne kadar acı.

Doğruluk, samimiyet, incelik, ilkesellik bu kadar makbuldü de; niye meydan samimiyetsiz, ilkesiz, nobran, doğruları sürekli çıkar ve menfaatlerine göre değişenlerden geçilmiyor?

Neden kim diğerine daha fazla parmak sallarsa o prim yapıyor?

Bunca kaypaklığın, ikiyüzlülüğün, anlamsızlığın arasında sarsılmaz bir duruşun vedası sarsabilirdi ancak bizi. Nitekim öyle de oldu.

Leyla İpekçi

Saraybosna deyince aklımıza o geldiği gibi, Endülüs deyince, Moriskolar deyince de o gelirdi. Şehre papağanlar gelince eşim Semih "bak Akif'in papağanları" derdi. Erguvan deyince, Erciyes deyince... Kudüs'ten döndüğümde yazdıklarımı ilk paylaştığım kişilerden biriydi. Çünkü Kudüs deyince de uzun süre o geldi hep aklımıza.

Akif Emre'yi bence çevresindeki diğer coşkulu dava arkadaşlarından ayıran en önemli özelliği serinkanlı ve olduğu gibi bakabilen biri olmasıydı. O sebeple baktığında bütünü görüyordu olayın

Onun vefatıyla, onun dik duruşundan dem vuran eski dostlarının ne kadar değiştiğinin ikrarını gördüm. Deforme olmuşluğunu, güç ve mülk düşkünlüğünü, yol şaşırmasıyla, ilkelerin yitirmişliğini gördüler onun vefatıyla.

Akif Emre işsiz kaldığında bile hak bulmadığı işleri yapmayarak, çıkar odaklı davetleri reddederek, kimsenin artı değerinden nemalanmayarak dosdoğru yaşadı. Bu yaşama biçimiyle onların dünyevi hırslarına ayna oldu. Bedeli ne kadar ağır olursa olsun, kimseye şikâyet etmedi. Ödün vermedi gerçeğinden.

Akif Emre bundan böyle herkesin vicdan ölçüsü olacaktır. Bundan gayrı emanet mi olur ehline!

Hakan Arslan

Akif Emre gençliğimizi de alıp gitti.

Mustafa Kirenci

Âkif Emre, derinliğini ve içindeki ateşin hararetini daima koruyarak söylemesi gerekenleri söyledi.

Her şeyden önce ilkeli, güzel ahlak sahibi ve düşünen bir insandı. Görebildiğimizden öte gönül sahibiydi. "Çizgisiz Defter" gibiydi. Tertemiz ve iç açıcı... Kader o defteri geride hiçbir gönül lekesi kalmadan kapattı. Bizler içinse henüz devam ediyor

Anlaşıldı ki o, hepimizin arasında biz fark etmeden portresini ustaca çizmiş, ruhumuzun aynasına yine biz fark etmeden ince ince nakşetmiş.

O, yolda olmanın ve yolda kalmanın en iyi örneklerinden biri oldu. Dünyayı arşınlarken de bilgisayarının başında yazılarını yazarken de.

O İkbâl gibi yüreği uçsuz bucaksız gökyüzü kadar genişti. Arşınladığı her beldede Âkif Emre'nin dili onun şu mısralarını terennüm ediyordu. "Sen daha yol geçidindesin, mekâna bağlılıktan geç... Hicaz ve Şamlı olmaktan geç, Acem ve Turanlı olmaktan geç."

İşte onun çizgisiz defteri böyleydi: Hafız'ın kabri, Yahya Kemal'in "Rindlerin Ölümü" ve Aliya'nın beyazlar içindeki kabri ve sonsuzluk düşüncesini fısıldayan beyazlar içindeki Erciyes...

Aliya'yı hatırlayan, Yahya Kemal'i yâd eden ve Erciyes'i gören çizgisiz, sınırsız bir ruhun ve bilincin sahibiydi.

Her birimizin ruhunda beyaz bir iz bırakarak aramızdan ayrıldı. Onu tanıyan herkes ruhunu yoklasın. Eminim ki ondan kalan beyazlığa dokunur gibi olacaklardır

Abdülhamit Avşar

Türkistan... Türkiye’de İslamcı düşünceye sahip olanlar açısından önemli bir açmazdır. Akif Emre, buradan yola çıkarak şu önemli soruyu gündeme getiriyor ve herkesi konu üzerinde yeniden düşünmeye davet ediyordu: “Türkistan neresi’ sorusunun içerdiği anakronik imadan ziyade ‘Türkistan neden unutuldu’ sorusu daha anlamlı geliyor. Bu soru etrafında hem Türkiye hem de İslamcılar açısından yeniden düşünmek gerek.”

Abdullah Muradoğlu

Akif Abi'nin yüzünde tefekkür ifadesi eksik olmazdı.

Akif Abi'nin itirazları, eleştirileri ve gözlemleri İslamî değerlerin, Kur'ân hakikatlerinin, tefekkür ve hikmetin ışığında biçimlenir.

Soner Yalçın

Tanıyanlar bilir, Akif Emre, tefekkürü olmayan bir yazıya kalem kaldırmaz, kaldırmak istemez. Hele “Bizim Mahalle”de, “Yeni Şafak gazetesinden bir tetikçi eksilmiş” sözünü duyunca kahroldum.

Demek, “mahalleler” bu derece birbirinden koptu! Demek, insanlar bu derece kin dolu! Yazık. Demek, “tetikçi” öyle mi? Günah. Oysa ani ölümünü duyduğumda, “ah keşke tanışsaydım; sohbet etseydim; ne eksiklik” dedim içimden. Demek, “Bizim Mahalle” pek tanımıyor.

Hala süren iktidar sarhoşluğu döneminde nemalanma nedir bilmedi. Basitliğe tamah etmedi; cip kültürüne yenilmedi; eşyanın kölesi olmadı yani. Tamahkârları sevmedi. O hep Üsküdar'ın dolmuş müşterisi. Hep mütevazı

Ne “hırkası” Cemaat'ten, ne “lokması” parti'den.

Fikrin namusuna inançlı. Kalem keskin. Sözünün eri marifet ehli. Hamas'ı da eleştirdi; Müslüman Kardeşleri de, ama kırıp dökmeden.

Dimdik yürüdü. Dönekleri, yandaşları hiç sevemedi. Mahallesi kalabalıklaştıkça, o yalnızlaştı. İktidarın getirdiği yozlaşmadan, kibirden utandı. Hiç bozulmadı. İnsan kaldı. İktidarda iken yenilgiyi gören ilk kişi oldu! Sebat eden, akif... Davasına aşık, emre...

Akif Emre, sağcı değildi... Akif Emre, muhafazakâr değildi... Anti-kapitalistti

Akif Emre vicdanlı bir entelektüel idi. Aslında mahallemiz aynıydı. İyi bilirdik...

Yıldız Ramazanoğlu

Pop kültürün bir ikon yazarı değil ki milyonlar sonra bulut gibi dağılıp gitmek üzere peşinden koşsunlar.

Gündelik siyasette yer yerinden oynarken kendi gündemini takip eden, mesela hepimiz anayasa değişikliğini başkanlık seçim sonuçlarını konuşurken güncel bir gazetede (Yeni Şafak) karşımıza Gülbeddin Hikmetyar portresiyle çıkan bir adamdan söz ediyoruz.

Türkiye Çin’le yakınlaşırken Doğu Türkistan meselesini ele alan, İsrail’le dostluk anlaşmaları imzalanırken Gazze ve Kudüs davasından ödün vermeden reel politığe teslim olmadan hak ve hakikatin takipçisi olmayı sürdüren adam ilgi alaka peşinde koşmuyor demektir.

Kendi göstergelerini üretemeyen, onlara yaslanamayan toplumların medeniyet üretme ihtimalleri olmadığına inandı ve bu göstergeleri ortaya koymak için büyük emek verdi Emre.

Hamit Kardaş

“Siteyi açalı 15 gün oldu ama medyada hiç haber yapılmadı siteye dair. Sadece Cengiz Er gördü sitesinde. Allah razı olsun” demişti.

Akif Hocam yalnız vefat etti, cenazesinde bulunan binler, sağlığında pek arayıp sormazdı.

Biz gösterdiğin ölümsüz hakikati takip etmek yerine cezbedici güncele yöneldik. Affet bizi Hocam.

Ondan, kısa sürede ses getiren fakat uzun vadede fikriyatımıza hiçbir katkı sağlamayan hadiselerin peşine takılmamayı öğrendik.

Muharrem Balcı

Akif Emre Hakk’a yürürken onu yeteri kadar tanımayanlar yetim kaldı.

Akif Emre, uzun yıllar, düşünceleri, duruşu, tavrı bakımından örnekliklerin az yaşandığı iman – amel bütünlüğü yanında bir işaret taşı olarak ifade edilebilir.

Asıl dert Akif Emre'nin dünya değiştirmesi değil, onun yerini doldurabilecek insanların olup olmaması.

“Bir insanın doğruluğunu güç ile olan ilişkisi belirler” sözünün sahibi ve örneği bir Akif olunabilir mi? İşte asıl mesele...

Akif’le her konuşmamızda iktidarlara yakın veya düşman olanları konuşmuştuk. Bir de, “alternatif olmaktan müşteri olmaya” evrilenleri...

Akif, hepimizi kıskandırdı. Şimdi ellerimiz başımızın arasında, Hakk’tan yana taraf olmanın öğretisini ve pratiğini nasıl oluşturacağımızın derdindeyiz.

Akif’ler, bizim tarihi gerçekliğimizin gelecek tasavvurları oluyor. Bundandır ölümlere parçalanmayışımız.

Bunca hüsn-ü şahadet kaç mü’mine nasip olur. Huzurun arasına bizleri de kat Akif kardeşim.

Bu takdir ve övünç duygusunun altında yatan en önemli neden, Âkif'teki, “yegâne güç sahibi, Sübhan olan Allah’a şartsız, kayıtsız teslimiyettir.

Bunca güven veren, garip bir yolcu, fakat ışık saçmaya devam eden bir fener.

Öyle bir fener ki, çağdaşlarının, hatta bir kısım dostlarının inadına, “iktidarların ille de yanında veya karşısında olmak gerekmediğini, uzağında da olunacağını”, biriktirdikleri ve ürettikleriyle çağına ve geleceğe belleten bir öğretmen.

ifrat – tefrit noktasında gidip gelmek, kalemiyyenin, entelijansiyanın haz aldığı bir konu. Bu hazdan kurtulabilmiş, hazzı elinin tersi ile itebilmiş insanları aradı gözlerim cenazede.

Yazılarından nasiplenenlerin, “En son ne zaman Hz. Ömer Menkıbesi dinlediklerini”, “tenceresinde taş kaynatan Kocakarı – Ömer diyalogundaki rikkati” sorguladığında olmasa da vefatında vicdan temizliği yaptıklarından eminim.

Âkif, hepimizi kışkırttı. Şimdi ellerimiz başımızın arasında, Hakk’tan yana taraf olmanın öğretisini ve pratiğini nasıl oluşturacağımızın derdindeyiz.

Bunca hüsn-ü şahadetin temelinde Âkif gibi biriktirip Âkif gibi velud olmak vardı. Nihayet, “Mazereti yok bazı şeylerin, eksik olan ne varsa üstünü ölüm tamamlıyor” derken, hepimize ders vererek gitti.

Âkif’in soruları şimdi orta yerde duruyor. Haydi, buyurun asıl cenaze bundan sonra kalkacak. Bu sorular bizi özümüze, başladığımız yerlere döndürmeye, fabrika ayarlarımıza uygun ikinci bir hayata başlamaya veya selâmız okunmadan musalladan kaçırılarak gömülmeye yeter de artar.

İsmail Bardhi | Üsküp

Bana ümitkâr bir intiba bırakan ise “anonim” bir gencin Âkif hakkında sarf ettiği şu söz oldu: “Âkif sessiz bir ekoldür.” Son derece isabetli bir söz!

Âkif, Balkanların dört bir köşesinde ve Müslüman coğrafyada ayak basmadık yer bırakmadı. Tüm bu bölgeleri gezmedi, ziyaret etti. Onun tebliğleri ve sohbetleri son derece eğiticiydi, insanlıktan ilhâm almaktaydı ve fitratına sanki İslâm’ın kültürel dokusu nakşedilmişti.

O duygusal, coşkulu ama dingin, dava asabiyeti olan biriydi. Onun kelâmı, ince felsefi analiz dili değildi, coşkulu ve belagatli idi. O ilhama istinaden yazardı ve felsefi konulara “dokunurdu”. Öneride bulunmaktan ziyade, sorunların sebeplerine odaklanırdı. Kısacası dikkat çekerdi. Dikkatli olunması gereken en hassas mevzulara titreyerek dikkat çekerdi.

“Hocalarının” karamsarlığına karşın, Âkif hayati 3 iyimserliği kahramanca bir şekilde geliştirdi.

Sağlığında onu üzen şeyler hâlâ aramızda dolaşüyor. Sahtecilik, adalet yoksunluğu, ihtiras ve haset sanki dolaşıma sokulmuş gibi. Hüseyin Akın

Muhalefet denilen şeyin insani bir sorumluluk olduğunu ne zamandır unutmuştuk

Bir Akif Emre vardı. İyi adamdı. Yazı yazardı. Yazdığı yazıda o vardı. Hiç köşesine çekilmedi. Hep haktan ve haklıdan yana oldu, siyasaya ve piyasaya bulaşmadan. Aramızda iken çok şeyler söyledi, ama giderken söyledikleri daha bir akılda kalıcıydı. İçimizden biriydi, belki de içimizdi. Allah rahmet eylesin, cennet meskeni olsun.

Mustafa Runyun

Babamların toplantısında bir kere “İslami STK’ların geçirdiği dönüşümü tebrik kartlarından ve davetiye kâğıtlarının kalitesindeki dönüşümden anlayabilirsiniz” demişti.

Güç ile kurduğu ilişki onun davasının ve ilkeselliğinin de temelini oluşturuyordu: Yoz bir muhalif değildi. Yanlışta yanlış demeyi, doğruyu da takdir etmeyi şiar edinmişti kendine.

İslami duruşuna ve ilkelerine ters bir şey yapıldığında ceketini alıp sessizce kapıyı arkadan kapatarak oradan çıkardı.

O, benim şu hayatta tanıdığım en onurlu, en dik ve en hakiki adamdı. “Haza adam” denir ya; öyle işte...

Akif Amca benim için İslamcılığın son kalesiydi.

Müslümanların İslami bir düzen için mücadele etmemesinden ziyade, bu mücadele vizyonuna talip olacak bir zihnin Müslümanlarda kalmamasından yakınıyordu.

“Bozguna bir fetih düşünde olanları” uyandırmaya çalışıyordu öncelikle.

O, Mahallede kalan son “akıllı deli” idi. Durduğu yeri biliyordu ve kendinden emindi. Yani onunkisi gönüllü bir sürgündü -dedemin tabiriyle- Davalı adamlarından biriydi.

İlkeli bir adamdı. Daha da önemlisi bir duruşu vardı; omurga fukarası meslektaşlarının hiç sahip olamayacağı bir hasletti bu.

O her şeye inat eski dava arkadaşlarının kaybettiği şeyleri tek başına muhafaza ediyordu.

Her şeye rağmen, Akif Emre olmayan bir yerde durmaya çalışıyordu. Akranlarının iktidar tahakkürüne yahut yoz bir muhalefete savrulmaktan kendilerini koruyamadıkları yerde durmayı başarıyordu.

Edward Said’in tanımladığı anlamda gerçek bir entelektüeldi: Yersiz, yurtsuz ve huzursuz.

Allah, aramızdan derdine en sadık olanını yanına erkenden aldı; onu iftiraya kurban etmedi.

Bütün çağrıştırdığı menfi manalarına rağmen İslamcılığı terk etmiyordu; İslamcılık onun için adaleti tesis, hakka riayet ve geçmişle bir hesaplaşma manasını taşıyordu.

İslamcılık onun için bir tutum ve duruş meselesiydi.

En eskilerden ve en satın alınamazlardan olduğu için göndermeye gücü pek yetmiyordu kimsenin.

Akif Emre kaybetmedikleri son vicdanlarıydı, onlar yerine çile dolduran bir kalp...

Akif Emre, bütün İslamcı eskilerine artık olamayacak kadar yozlaştıkları o onurlu ve vakar duruşu devamlı hatırlatıyordu.

Dostoyevski'nin Gogol'a istinaden söylediği gibi biz de Akif Emre'nin paltosundan çıkmıştık. Tamahkâr bir çağda fikrin namusunu, kalemin haysiyetini ve iktidara yamanmayan bir duruşu ondan örnek alabiliyorduk.

Bence yalnız ve kenara atılmış bir adam değildi Akif Emre. Bir dergâhın hadiminin yalnızlığı neyse onunki de böyleydi. Gelenin ve gidenin pek olduğu dünyada kanaatkâr bir derviş...

Akif Emre'yi Endülüs'ün asri hadimi, insanların hakka çağıranı ve memleketin kalan son birkaç vicdanından biri olarak hatırlayacağım.

O gidince Bosna öksüz, İstanbul süzgün ve Endülüs yitik kaldı. O, bir arkadaş, bir abi, bir baba, bir İslamcı, bir entelektüel ve bir dava adamıydı: "Haza adam"...

Deniz Baran

Onun yalnız kalmak gibi de bir derdi yoktu. Tek önemseydiği şey istikamet üzere, dosdoğru olmaktı. Dertsiz olmak gibi bir derdi de yoktu ki bu yüzden dosdoğruydu belki...

Beni gördüğünde de asıl derdini dile getirmişti: İnsan yetiştirmek. Yetiştirdiği insanların birçoğu dönüp arkasına bakmayacak olsa dahi insan yetiştirmek.

Ben, bana söylediğin son şeyi hatırlayacağım o hâlde: "Bir insanın doğruluğunu güç ile olan ilişkisi belirler."

A.F. Aykaç

Öncüler önden gider ya da herkes vagon olabilir, ama lokomotif insan az bulunur, Akif Emre onlardan biriydi.

Doğal olarak yol gösterenler önden gider ama önden gitmek çok yorar insanı. O da hep yol gösterdi, önden gitti ve yorgun düştü.

Suavi Kemal Yazgıç

Bir kıblesi vardı. Kıblesi olan ve nereye giderse gitsin kıblesini gözetten bir insanın dikkati ve rikkatiyle amel etti.

Akif Emre'nin Çizgisiz Defteri'ne bıraktığı 'İz'ler'i takip etmek "Gırnata'daki Nar Ağacı'nın gölgesinde Moriscolarla tanışmaktır.

Patani'de "Ormanda Filizlenen Medrese'nin çocuklarıyla göz göze gelip Cezayir'de zorunlu iskânın sebep olduğu gecekondualarda Sezai Karakoç'un atlarını aramaktır bu kitapları yazma mesaisi.

Abdülbaki Değer

Akif Emre'nin vefatı üzerinden yaşadıklarımız bana Heidegger'in 'sahici bir felsefe dersinde önemli olan doğrudan söylenen değil, anlatılanın içinde sessiz bırakıldır' tespitini hatırlattı.

Hamit Göktürk

Hayatın boyunca hakkın ve hakikaten yolundan hiç ayrılmadım. Kimseye eğilip bklmedim. Hak ve doğru bildiğin Allah yolunda cesurca yürüdüm. Hep mazlum ve mağdur Müslümanlarla birlikte oldum; onlarla birlikte ağladım ve onlarla birlikte dert ve ıstıraplarını paylaştım. Mazlum Müslümanlar arasında asla ayırım yapmadım; onlara hakça muamele ettim. Allah-u Tel'nin rahmet ve merhametinin tecellisi olan hassas ve 3 yufka gönlüm, geniş ufkun ve hayalin bazen Filistin'de, bazen Moro'da, bazen Endülüs'te ve bazen Afrika'da, bazen de dünyanın en mağdur ve mazlumu Doğu Türkistan'da Tanrı Dağları'nın zirvelerinde ya da başka onlarca mazlum İslâm Coğrafyası semalarında çırpındı.

Çaresizce pervaz etti durdu. En verimli ve geniş denilebilecek bir yaşta yufka yüreğin ve hassas kalbin İslâm dünyasının içinde bulunduğu şu perişanlığa ve bombardıman altındaki masum ocukların, Müslüman mazlumların çığlıklarına dayanamadı.

Mazlum ve mağdurların ağlanacak ve dayanılmaz hli, bu fani dünyadan erken ayrılmana sebep olmuştur diye düşünüyorum.

Sen hep mazlum ve mağdur Müslümanlar için ırpındım durdum. Onlar senden sonsuza dek razı olmuştur inşallah. Sen de onlara haklarını hell et, aziz dost.

Levent Baştürk

O her şeyden önce bir duruştu. O duruşuyla ilkeler, ölçü ve referans manzumesiydi. Gncelin ve gücün cazibesine kapılmadan Hakk'a dayanarak konuşmayı şiar edinmişti. Hakk'ı konuşurken de ölçüyü kaçırmazdı.

Nitelikli sorular sahibini kaybetti. Biz de yolumuzu bulmak için baktığımız kutup yıldızlarından birini kaybettik.

Cihan Aktaş

Adil, şahitliği korumaya zen gösteren bir medya dili hedefliyordu ve bu alanda kuşkusuz bir örneklilik sergiledi.

Kışkırtıcı, abartılı, çatışmacı ve düşmanlıkları körükleyen söylemlere prim vermedi hiçbir zaman.

Yeryüzünde garip bir yolcu gibi yaşadı. Elinde olanı paylaşan, cömert ruhlu bir insandı, ilmini esirgemedi kimseden.

Hiçbir zaman geniş imknlarla çalışmadı, buna rağmen kurma çabası içinde olduğu her yerde mümine özgü güvenilir bir dilin imknlarını seferber etmekten geri durmadı.

Müslüman Dünya üzerinden yaptığı okumalar insanlık ve dünya için ciddi bir endişe içeren incelikli analizlerle ilerlerdi. Onu okumak her zaman zenginleştirirdi.

O her zaman sahih İslam'ın üzerine yapıştırılmak istenen etiketlere karşı çıktı. Muhafazakârlık kılıfına itiraz etti. İslam'ın muhafazakârlığa değil sanatkârane bir hayat görüşüne yakın olduğunu sergiliyordu duruşuyla.

Akif Emre, mevziini terk edecek bir insan değildi, kötümser hiç değildi. Lafı eğip bükmez, olması gerekeni, düşüncelerini dile getirirdi. Slogan atmadan da hayatın iman ve cihattan ibaret olduğunu sergiledi doğrusu.

İtibarlı bir kültürel kurum için programlar düzenleyen bir arkadaşım onu davet etmeyi düşündüğünü ama kuruldun "konjonktür uygun değil" şeklinde bir itiraz geldiğini anlattı vefatından sonra.

Yapıcı eleştiriler getiren bir düşünce adamının maruz kaldığı 2 yeterince konuşamama ortamını kim, hangi sebeplerle mazur buluyor olabilir... Biz böyle istememiştik, ama başa geldi. Konuşulması gereken yerde susmanın hesabını nasıl vereceğiz Mahkeme-i Kübra'da?

Temellük edilemeyen bir sıfattır asalet, oysa bir ömrü onun için sarf etmeniz gerekiyor.

Mahşer provası gerçekleştiriyor gibiydi cenaze namazı kalabalığı... Samimiyetsizlikten söz edilemez o yerde, güzel ve beklenmedik ölümle başlangıç cümleleri hatırlandı.

Sahih sözün ancak iktidar ilişkilerine mesafe konularak söylenebileceği kanısındaydı Akif Emre. Bunun götürdüğü yer ise "garibanlık" değildi asla; kendi asaletini, erdemini sağlayan değerleri, sözün sahiciliğini seçebilen insan "gariban" veya "yalnız" değildir.

Son yazılarındaki umut terennümü okunmaktayken henüz ve çabası onca aşıkarken, ilkelerini koruma çabasını sürgünlük hali gibi okuma kolaylığını seçti kimileri.

Ezberleri bozacak cümleler için konjonktürü uygun görmeyen entelektüel faaliyet, bizim için nasıl bir fikir namusu hedeflemiş olabilir...

Semih Kaplanoğlu

Dost olarak da çok sıcakkanlıydı. Onunla beraber görmek, yaşamak, bakmak ve yürümek dünyayı daha güzelleştiriyordu.

Hayatımızda büyük bir eksiklik olacak. Varken yaptığı şeyleri tekrar tekrar gözden geçireceğiz.

Baktığı şeye nüfuz etmeye, arkasındaki derinliğine bakmaya çalışan birisiydi. İslam medeniyetini ilişkilendirmek adına derin bakışını gösterirdi.

Adnan İsmaili

20 yıl kadar önce Fethullah Gülen'in kitapları için aradığımda bizi, 'Sakın ha, uzak durun, kendinizi temiz tutun.' diyerek uyarılmış, bunun üzerine o kitapları basmamıştık.

Arnavutluk'ta ve bölgede İslami hareketin, organizasyonların radikalliğe kaymaması, prensipli ve ilkelerinden tavizsiz olmasında Akif Emre'nin katkısı vardır.

Alev Erkilet

Ardından 'İslamcılık öldü.' diye ağlaşmamız eminim onu çok ama çok üzderdi. Yapılması gereken bayrağı devralmak ve mazeretlerin ardına saklanmamaktır."

Ebubekir Erdoğan

Hayatı boyunca insanları söylemlerinden ziyade duruşları ile ölçtü, duruşunu hiçbir dünya değerine feda etmedi.

Akif, hayatı boyunca İslamcılığı temsil etti, İslamcılığın muhafazakârlıkla imtihanını- nı kaybetmeyen nadir duruşu en çok eleştirdiklerinin bile takdirini kazandı, sevmeseler de.

Erol Erdoğan

"Batı tecrübesinin kendi sürecinde demokrasi kavramını ortaya çıkarmış olmasını Batı'nın birlikte yaşam arayışı olarak mı görmeliyiz?" sorumuza verdiği cevap şöyleydi.

"Batı'nın bazı şeylere aşırı vurgu yapması geçmişindeki günahlarından dolaydır. Feminizm niye Batı'da çıkıyor? Her yerde kadınla ilgili sorunlar var ama kadın varoluşsal olarak Batı Avrupa'da olduğu kadar hiçbir zaman, hiçbir yerde aşağılanmamıştır. Kadının, Batı'da insan bile sayılmadığı dönemler var."

Bedeli ödenmiş bir duruş ve tavır alıştı O'nun duruşu. Osman Arı

İslamcılığın hızla muhafazakârlığa ve sağcılaşmaya doğru evrildiği bir dönemde, ısrarla bunun tehlikelerine değinmiş ve muhafazakârlığı kitapsız dindarlık olarak adlandırmıştır.

Müthiş bir sezgi (feraset) gücü vardı. Hadiseler ve bazı şahıslar hakkındaki öngörülerinde yanıldığına şahit olmadım.

Gazetecilerin, siyasilerin (sözümona) kanaat önderlerinin uçaklara doluşup FETÖ'nün okullarını ziyarete giderken, Türkçe Olimpiyatlarında duygulanıp salyasümük ağlarken; Akif Emre başında bulunduğu haber sitesinde bu şovları haber olarak bile görmedi. Bu bile isteye yaptığı çok bilinçli bir tavidir.

Son yirmi yılda yazdıkları aslında Türkiye'nin, özelde de "İslamcılar"ın serencamıdır.

Bize Endülüs'ten, Üsküp'ten, Kudüs'ten, İsfahan'dan, Peşaver'den, Bağdat'tan, Şam'dan, Çamlıca'dan haberler, muştular getiren haberci gelmeyecek artık.

Göçtü kervan kaldık dağlar başında. Suskunlar Meclisinin payına katı bir sükût kaldı.

Mine Alpay Gün

Akif Emre ölmese yine farkına varacaklar mıydı acaba, çürümenin?

“Çürüme de umut da hep olacak” deyip, acısını, derdini, huzursuzluğunu haykırıp, umudu bırakıp gitti.

Akif Bey için yapayalnızdı dediler, ardından yazanlar. Hiç sanmıyorum. Endülüs, gelincik tarlaları, Moro mücahitleri, Afgan dağları, Bahattin Yıldız, Bosna, Mimar Sinan, Balkanlar ve İslam şehirlerinin, bahçelerinin her an duası üzerinde olacak ve sonsuza değin yalnız kalmayacak Akif Emre.

Gökhan Özcan

İnce işçiydi, bıkmadan usanmadan bir kimlik olarak taşıdığı köklü hissiyatı yazarak, üreterek, eser vererek hem yaşadı hem yaşattı.

Yusuf Bilal Aydeniz

Bir yazısında Kâbe’ye sırtını dönerek selfie çekenlerin durumu için ‘metafizik intihar’ söylemini kullanmıştı.

Nihal Bengisu Karaca

En büyük mutluluğu Afrika’nın en uzak köşelerinde İslam medeniyetinin ayak izlerini bulmak olan bir adamla arkadaş olmak sahiden şanstır.

Ahlak, vicdan, şeref, onur gibi kavramları tabela değeri gibi değil, bedeli ödenmiş bir kazanım olarak kuşanan kaç kişi var?

Ne kadar uzağa savrulduğunu, ne kadar doğru olduğunu kendisine bakarak tartabileceğin, yön tayini yapabileceğin bir yıldız.

Ölüm haberini duyduğumda, “Ğşte şimdi bittik” duygusuyla baş başa kalmam bundan olsa gerek. Çünkü böyle insanlar sadece gitmiş olmuyor, onlardan geride kapkara bir sema kalıyor. Ağabeydi Akif Emre. Ama abi-kardeş ilişkisinin doğasıyla gelen hiyerarşiden hoşlanmaz, eşit ilişki kurmaya önem verirdi. İnsanlara değer verirdi, ama standartları da vardı

Akif Emre, onyıllarca baskı altında tutulmuş İslami düşünüş ve yaşayış geleneğinin “özgürleştirilmeye değer” olduğunu “hatırlatma” mücadelesinin öncülerindendi.

Sıcak patates oldu bu ölümün çağrışımları. Kimse tutmak istemiyor. Sahici ve hakiki bir üzüntü var, çünkü “adam” sahici. Ancak itiraf edilmesi gerekir ki, bu üzüntünün bir kısmı vicdan azabı.

Selçuk Türkyılmaz

Bakışlarımızın uzak coğrafyalara doğru çevrilmesinde onu başkalarıyla kıyaslayamayız.

Balkan coğrafyasının birçok köşesinde Akif Emre'nin izleriyle karşılaşmak mümkündür.

Onlar bir dönemi temsil ediyorlardı ve bizim sevgili ağabeylerimizdi. Onların temsil ettiği bu dönemi İslâmcı romantizm şeklinde adlandırmak ne derece doğrudur, karar veremiyorum.

Mehmet Durmuş

Akif Emre'nin ölümü, su testisinin suyolunda kırılmasının güzel bir timsali olmuştur. Belki de duası hep oydu ve rabbi duasını kabul etmiştir.

Olayları değerlendirmede popülizm tuzağına düştüğüne, kurulu düzenin alkışçısı olduğuna, bulunduğu devrin güç merkezlerinin hatırını gözettiğine hiç şahit olmadık.

Siyasi figürlerin yanında izzet ararken çekilmiş bir fotoğrafına rastlamadık.

Bilgiyle tevazu; gayret, azim ve çabayla tok gönüllülük, iştiyakla basiret böylesine güzel imtizac etmişti Akif'in nefsinde.

İbrahim Tıgılı

Akif abi bir daha göremeyeceğimiz, entelektüel ve ahlaki duyarlılığını birleştirmiş, inandığı gerçekler üzerinden asla taviz vermemiş biriydi.

Kalbi ümmetin sorunları ile gümbür gümbür çarpan, düşünsel ümmet bilincini ayakta tutan biriydi.

Ona baktığımda Bosna'yı, Endülüs'ü, Filistin'i, Keşmir'i, Doğu Türkistan'ı görürdüm.

Evensel bir ümmet çizgisi ile hareket eder o okyanus kadar geniş kalbinde Afrikalılara yer ayırırdı.

O Aliya'nın mirasçısıydı, Cahit Zarifoğlu'nun vicdanı, Necip Fazıl'ın gür sesiydi. Onu kaybetmekle sadece bir dostu, ağabeyi değil, temeli insan ve iman olan bir dünyayı da kaybettik.

Fahri Solak

“Nasıl yaşarsanız, öyle ölürsünüz” hükmüne yaraşır şekilde, ani ve “eyvallahsız ölümü”, bütün bunları hayatının eksenine koyan Akif Emre'nin geride yaygın, çok yönlü, mahcubiyetler ve sükût da içeren bir sorgulamaya, muhasebeye yol açtığını da söyleyebiliriz.

Aynur Erdoğan Coşkun

Akif Emre, onurlu ve dik duruşunun kaynağı olan düşünce yapısıyla anılmalıdır.

Meşrutiyet dönemi İslamcılığının pozitivist düşünce ve bilim anlayışıyla maluliyeti, Necip Fazıl Kısakürek'in sağcı ve milliyetçi düşünceyle ithamı, 1980'li yılların İslamcılık anlayışının uygulanma ihtimali olmadığı tartışması ve nihayet İslamcılığın öldüğü iddiası onun makuliyet

imbiğinden geçince bugünün İslamcı düşüncesine tarihi birikim oluşturan ve eleştirellikten geçerek tazelenmeyi gerektiren bir muhtevaya dönüşür.

“İslamcılık öldü” iddiasının bugünün Müslüman’ını alternatifsiz bıraktığı ve yaşanan gerçekliğe teslimiyeti getirdiğinden hareketle “her dem tazelenmeyi” savunurdu.

Kendisi de, Bahattin Yıldız için söylediği gibi, yaşadığı şekilde öldü. Rahatsızlığını kimseye bildirmeden, kendi sıkıntılarını hiç dillendirmeden İslâm âleminin sesi boğulan mazlumlarının haberini vermeye çalışırken..

Kalbi onların dertleriyle o kadar çarptı ki, ilkelerini, hakikat bildiğini korumak için o kadar çırpındı ki dar geldi bu fani dünya. Kanat vura vura kafesin muhkem demirlerini eritti ve en sevdiğine uçup gitti.

Mutlak hakikat, ne mistik bir soyutlamaydı ne de sadece politik bir muhtevaydı onun için. Hayatın her alanının, her düşünsel faaliyetin, küçük ya da büyük her eylemliliğin doğrudan beslendiği dini muhtevaydı.

Kendi ömrüyle şahit olduğu, eleştiri süzgecinden geçirerek pekittiği İslâmıcılık, modern çağda bu “mutlak hakikat”e ulaşma ameliyesiydi onun gözünde.

Bilgi, bilim onun için bir anahtar gibiydi. Hakikat ufkunda bir kapı açacaksa işlevseldi. Batılı bilgiyi o yüzden bağlamıyla/olduğu gibi almaz, onun bizim hakikat dünyamızda hangi kapıyı açabileceğini düşünerek kendi fikir dünyasında eritirdi.

Modern çağda Müslümanların modern dünyaya bir alternatif olarak ortaya koydukları siyasi ve fikri birikimi ifade edebilecek başka bir kavramlaştırmanın peşindeydi. Bu arayış sadece isimlendirmeye yönelik de değildi.

İslâmıcılığın bir yüzyılı aşkın süredir ürettiği “teklif”in bugünün gencine anlatılmasında yaşanan zorluğu acıyla hissedirdi. Yeni bir “dil”in üretilmesi gerektiğini düşünüyordu.

Son yıllarda İslâmıcı dilde yaşanan daralma onu bir hayli üzüyordu. Her yazıyı kaleme alırken söylediklerinin birilerinde karşılık bulup bulmadığına dair bir endişeye kapılırdı. Ama yazmaya olan inancını, bazen sarsılsa da, hiç yitirmedi. Çünkü dediği gibi, çürüme de umut da hep olacak!

Eğer onun mirasına sahip çıkmak istiyorsak onun sorduğu soruların peşine düşerek başlayabiliriz buna

Onun neden görmezden gelindiğinin itiraf edilmesi, onun gerçekten anılmasını sağlayabilir.

Bugün gelinen noktada İslâmıcılık mı Müslümancılık mı yapılıyor, İslâmıcılığın önerileri nasıl hayata geçirilir, modern dünyayla çelişkilerimizle nasıl başa çıkılır, İslâm âlemini sömürgeleştiren Batı ve değerleriyle ilişkimiz nasıl şekillenmelidir, yeni bir İslâmıcı dil ve düşünce nasıl inşa

edilmelidir vb. sorular gündemimize gelmediği müddetçe Âkif Emre'yi anmamızın çok bir anlamı olmayacak.

Onun Aliya'yı nasıl anmamamız gerektiğine dair ihtarında söylediği gibi, “ondan yarınlara bir ruh üfleyebilecek sinerji oluşturmak, Müslüman'ca bir duruşun koordinatlarını çıkarmak” amaçlanmadıkça anmak beyhude olacaktır. O nasıl yaşadıysa öyle öldü! Ya biz...

Not: Yazılardan bölümler aldığım kişiler için herhangi bir olumlu – olumsuz kriter uygulamadım.